

DEPENDÈNCIA

Carmen Wernoff aquest dissabte a l'estació de Sants abans de pujar a l'AVE. MANOLO GARCÍA

L'últim viatge de Carmen Wernoff

Als 95 anys i necessitada d'atenció diària, la mare de la vedet Christa Leem se'n va a viure a Madrid

Reportatge

TONI VALL
BARCELONA

Amb cent quilos de records a l'equipatge. Amb tota la vida a sobre, vaja. Així va marxar fa una setmana la Carmen Wernoff amb l'AVE amb destí a Madrid. No és un viatge de cap de setmana, ni tan sols de vacances. És per quedar-s'hi. Qui sap si el seu últim viatge. La Carmen té noranta-cinc anys, sí, noranta-cinc. Va néixer el 1920 a Barcelona i hi ha viscut tota la vida. Ho ha fet sempre al seu aire, superant traves, reptes imprevistos i amargues absències. Els últims anys, des de la mort de la seva filla Christa, el 2004, ha viscut sola al seu pis de Nou de la Rambla i ha entomat amb valentia recents problemes de salut, però ja no podia postergar més la necessitat d'atenció mèdica constant. Al·lèrgica a la possibilitat de ser dependent i, tot i que no li agraden les residències per a la tercera edat, estava disposada a entrar-hi. Com que sabia que el termini d'espera no baixaria dels dos anys, ha decidit donar un últim cop de timó a la seva vida. No vol esperar-se, no vol estar sotmesa als dissenys fluctuants de la salut. Ha decidit marxar a viure amb la seva neboda a la localitat madrilenya de San Lorenzo del Escorial. Allà estarà vigilada les vint-i-quatre

hores i atesa sempre que li faci falta.

Sempre ha tingut una raonable bona salut, fins i tot quan fumava dos paquets de Pall Mall diaris, però des de principis d'aquest any ha patit dos lipotímies sobtades que li han fet saltar les alarmes. La primera, el 30 de gener, li va provocar una fractura a l'húmer. I la segona, el 6 d'agost, un mal cop a l'espatlla esquerra. Està satisfeta amb l'atenció rebuda pels serveis socials –una hora al dia a casa seva– però la inestabilitat i la fragilitat del seu organisme fan imprescindible un seguiment més intens i proper. La residència pública seria, sens dubte, la solució òptima.

Sort n'ha tingut de la Núria, que li va fer de cuidadora durant quatre anys i amb qui manté una amistat de ferro. Ella la va acompanyar dissabte de la setmana passada fins a Madrid i certifica que la Carmen ja necessita atenció constant i de manera permanent. Enfrontar-se a la burocràcia i a les llistes d'espera suposava un tràngol massa feixuc a la seva edat. Amb aquesta perspectiva, va trigar tan sols deu dies a decidir-se. “Estic trista perquè aquí hi deixo tota la meua vida”, m'explica amb emoció. I quina vida!

Va néixer al número dinou de Nou de la Rambla quan es deia Conde del Asalto. De ben joveneta es va aficionar a la faràndula. Va cantar i ballar en l'edat d'or del Paral·lel. La seva filla, la mítica *stripper* Christa Leem, va heretar els seus gens d'artista i els va portar fins a les últimes conseqüèn-

cies. La seva mort, víctima d'un càncer de mandíbula fa onze anys, va ser un cop fortíssim per a la Carmen, que també havia perdut anys enrere el seu fill Mario. A pesar de les batzegades, ha sabut mantenir intacte el seu idil·li amb la vida, l'etern compromís amb l'optimisme.

“Potser encara tornaré algun dia”

En un món mínimament ben moblat, una senyora de noranta-cinc anys hauria de morir a casa seva, entre les parets que ha vist envellir al seu costat. Però la senyora Wernoff s'ha rebel·lat també contra aquest últim disseny de l'existència. Sobre la cadira de rodes, amb l'escalf de la Núria i el seu amic Joan Estrada i amb el bitllet de tren a la mà, fita els panells lluminosos de Sants. S'emociona perquè ha arribat l'hora en què de veritat s'adona de la decisió que ha pres. “No em posis la roba d'estiu que potser no hi arribo”, li va dir a la Núria. Però de seguida va desdir-se'n: “Posa-la! Potser tornaré de vacances algun dia”. Es considera catalana i “peninsular”, està enamorada de la seva terra i se la coneix pam a pam. S'emporta a la maleta la bandera del Barça i la senyera. També roba i objectes de la Christa, una estatueta de Sant Antoni i infinits records que li colonitzen la memòria. Cada dia, en passar pel costat de l'arbre plantat al principi del veí carrer Om, la Carmen es fa el senyal de la creu i dóna gràcies a Déu. Dissabte també ho va fer. I li va brillar la mirada. —